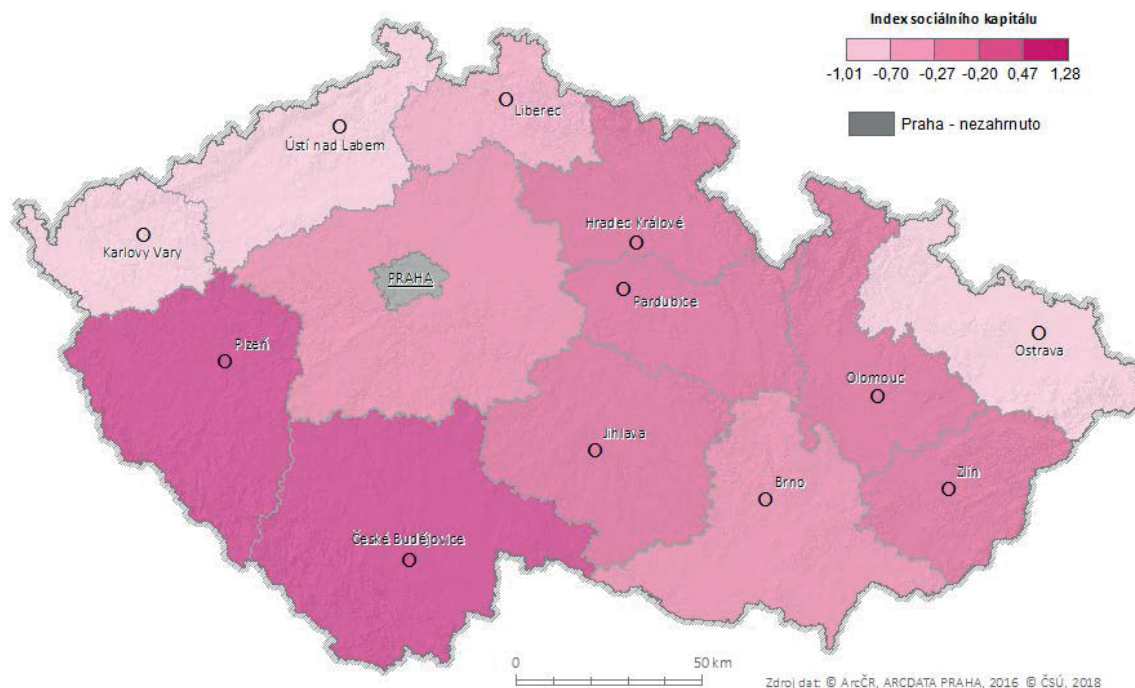

jedná o specifický region, který zpravidla zkrusluje analýzu agregovanou na úrovni krajů.¹⁹ Index sociálního kapitálu v jednotlivých krajích je zobrazen v následující mapě (mapa č. 4), přičemž čím vyšší je hodnota indexu, tím vyšší je sociální kapitál v kraji. Jak vyplývá ze srovnání s předchozími uvedenými mapami v této sekci, sociální kapitál ve velké míře koresponduje s indexem domácích zdrojů pro učení. Není tomu však výhradně ve všech případech. Překryv hodnot uvedených dvou indexů můžeme vidět například u Karlovarského a Moravskoslezského kraje, nicméně Ústecký kraj má hodnotu sociálního kapitálu ještě nižší, než je průměrná hodnota indexu domácích zdrojů pro učení.

Mapa č. 4 Index sociálního kapitálu v krajích

Jak těsný je tedy vztah mezi průměrným úspěchem žáků 4. ročníků základních škol v krajích a sociálním kapitálem v odpovídajícím regionu? Na tuto otázku odpovídá graf č. 1. Pro ilustraci uvedeného vztahu byly použity průměrné dosažené výsledky žáků v oblasti matematiky. V grafu vidíme, že vztah mezi dosaženým skórem z matematiky a sociálním kapitálem v rámci krajů je pozitivní (to znamená, že s narůstající mírou sociálního kapitálu v regionu roste taktéž úspěšnost žáků). I přes pozitivní tendence však není tento vztah tak těsný, jak bychom mohli předpokládat, protože dokáže vysvětlit pouze 29 % rozdílů neboli variance²⁰ průměrného skóre z matematiky (index domácích zdrojů dokázal vysvětlit dokonce až 75 % rozdílů).²¹ Nejnížší mírou sociálního kapitálu se vyznačují kraje Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský. Tyto kraje mají rovněž i nižší průměrné skóre z matematiky. Výsledky tak z geografického (respektive prostorového) hlediska poukazují na přetrvávající nerovnosti ve vzdělávání. V České republice jsou v tomto ohledu znevýhodněny především již výše uvedené kraje Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký. Abychom mohli v budoucnu tyto nerovnosti a jejich vliv na vzdělávání a úspěšnost žáků v základních školách zmírnit, je potřeba hledat takové cesty, které by dokázaly negativa způsobená tímto strukturálním kontextuálním faktorem alespoň snížit.

19 Tato skutečnost je způsobena zpravidla velkou koncentrací obyvatel s vysokým socioekonomickým statusem, a tudíž i vyznačujících se vysokou mírou sociálního kapitálu na poměrně malém území, což zkrusluje následné srovnání Prahy s ostatními kraji v ČR.

20 Hodnota uvedená v grafu: $R^2 = 0,29$

21 Jednoduše řečeno, hodnota R^2 nám udává, kolik procent zkoumaného jevu (v tomto případě dosažené skóre z matematiky) nám konkrétní vybraná proměnná dokáže vysvětlit. V tomto ohledu se tedy ukázal jako vhodnější prediktor index domácích zdrojů pro výuku, který dokázal vysvětlit dosažené skóre ze 75 %.